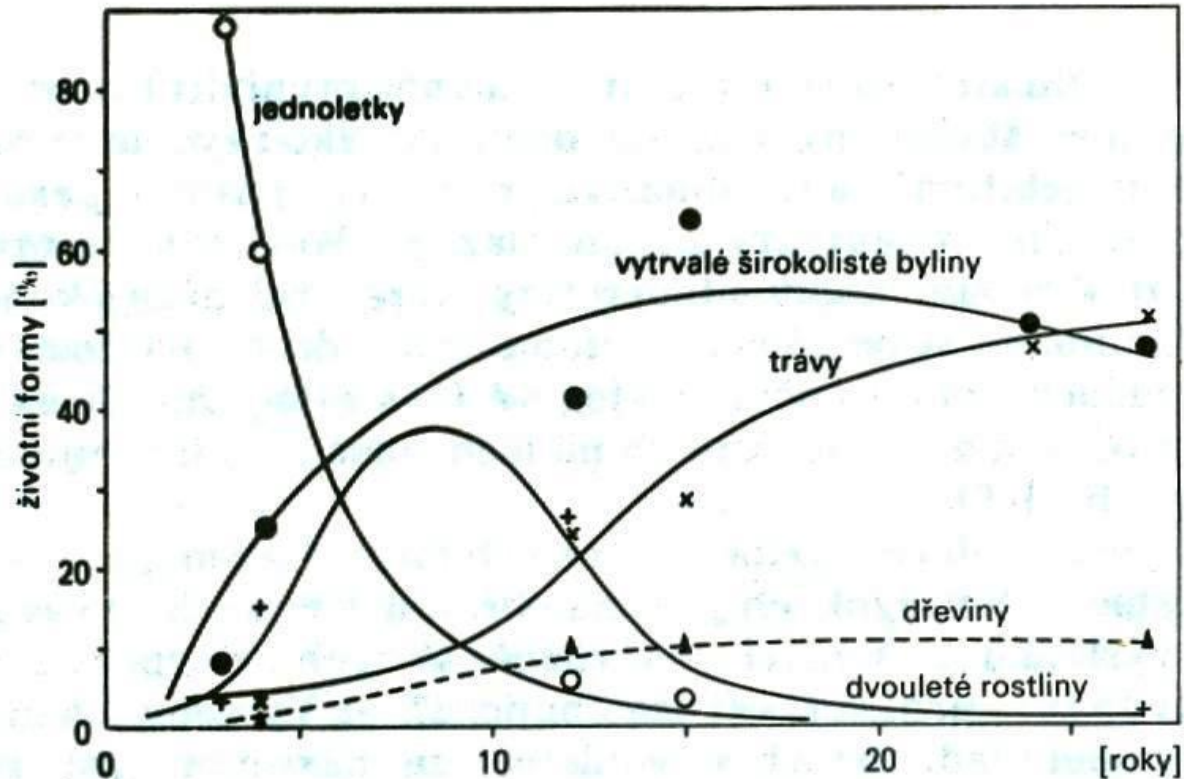

Bi2BP_EKOP

EKOP 10:

**Společenstva a ekosystémy
– sukcese a biomy**

Primární sukcese

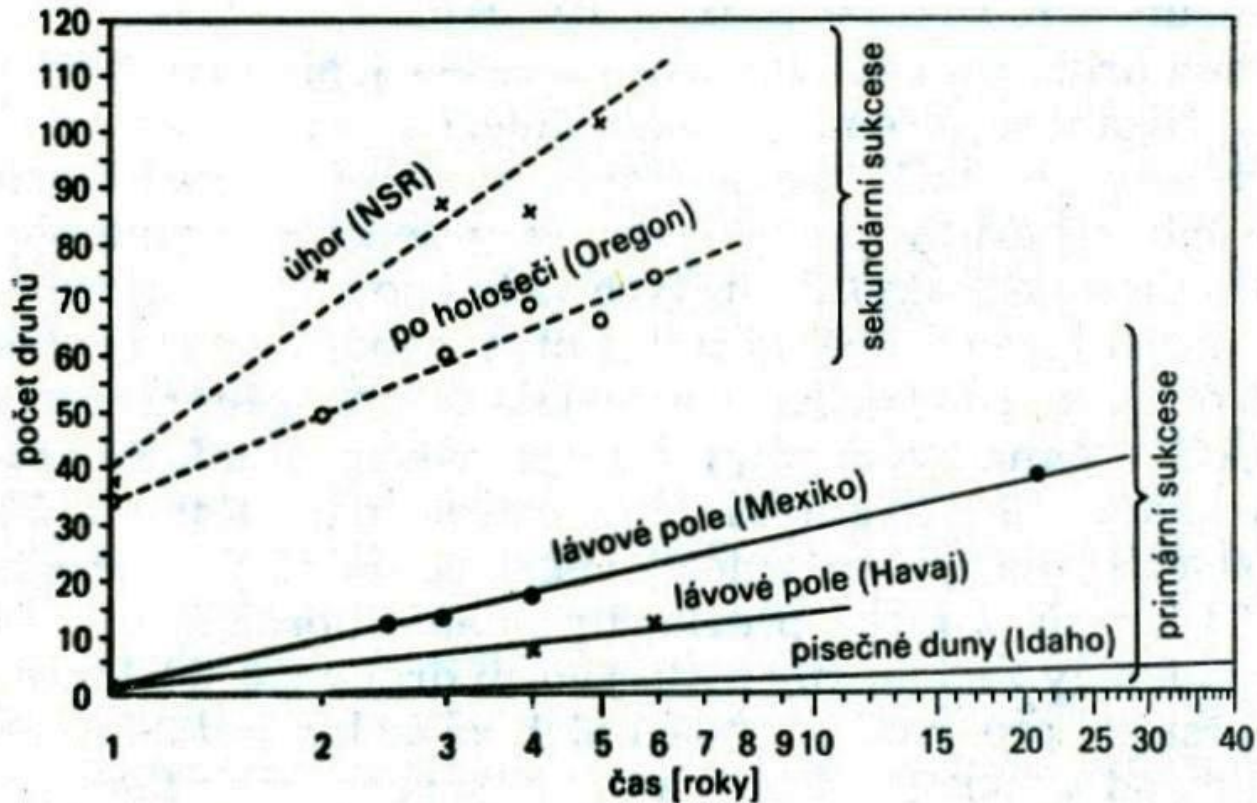
110/ Změny poměrného zastoupení životních forem [v % všech jedinců] během 27 let probíhající primární sukcese na výsypkách: *prázdné body* – jednoleté byliny, *křížky* – dvouleté byliny, *plné body* – vytrvalé širokolisté byliny, *ležaté křížky* – trávy, *trojúhelníčky* – dřeviny (podle PRACHA 1983)

111/ Primární sukcese na výsypkách. Do stadia tvořeného terofyty, hemikryptofyty, případně geofyty se začíná šířit fanerofyt břiza (foto MICHÁLEK)

Srovnání primární a sekundární sukcese

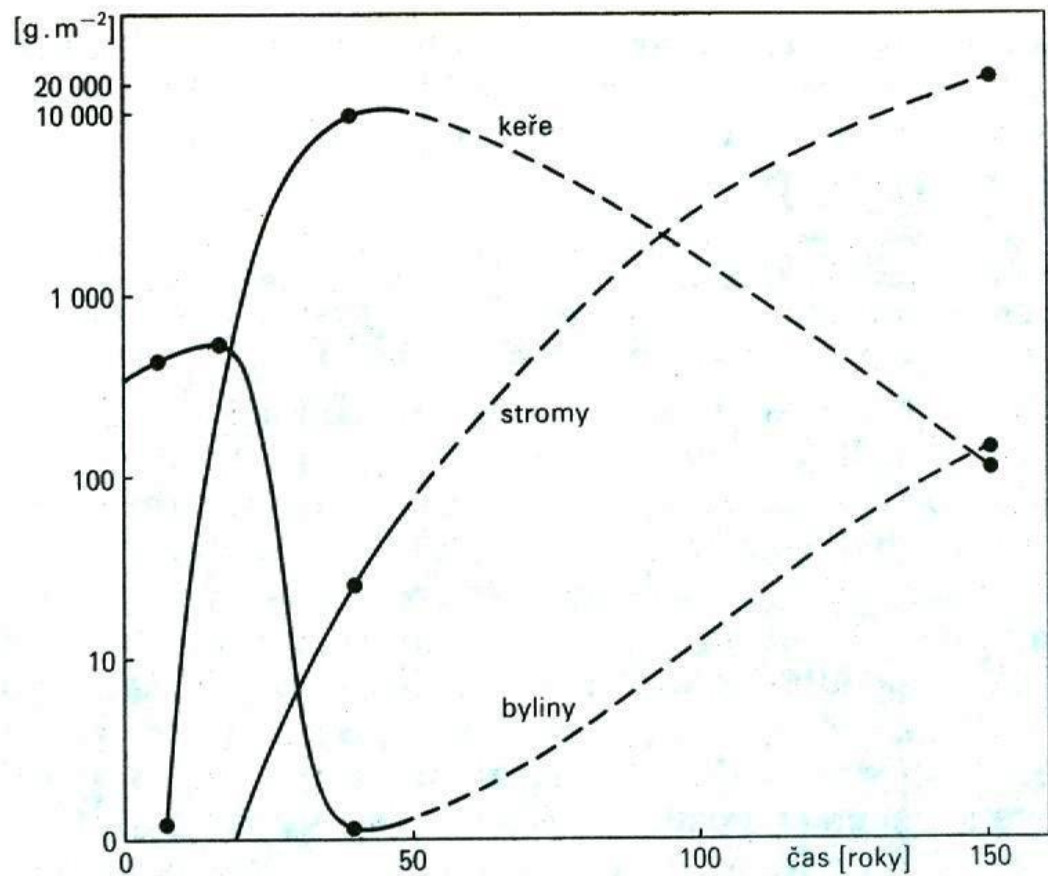

112/ Vzdělání počtu druhů při primární a sekundární sukcesí na různých biotopech ve světě (podle REJMÁNKA, HAAGEROVÉ a HAAGERA 1982)

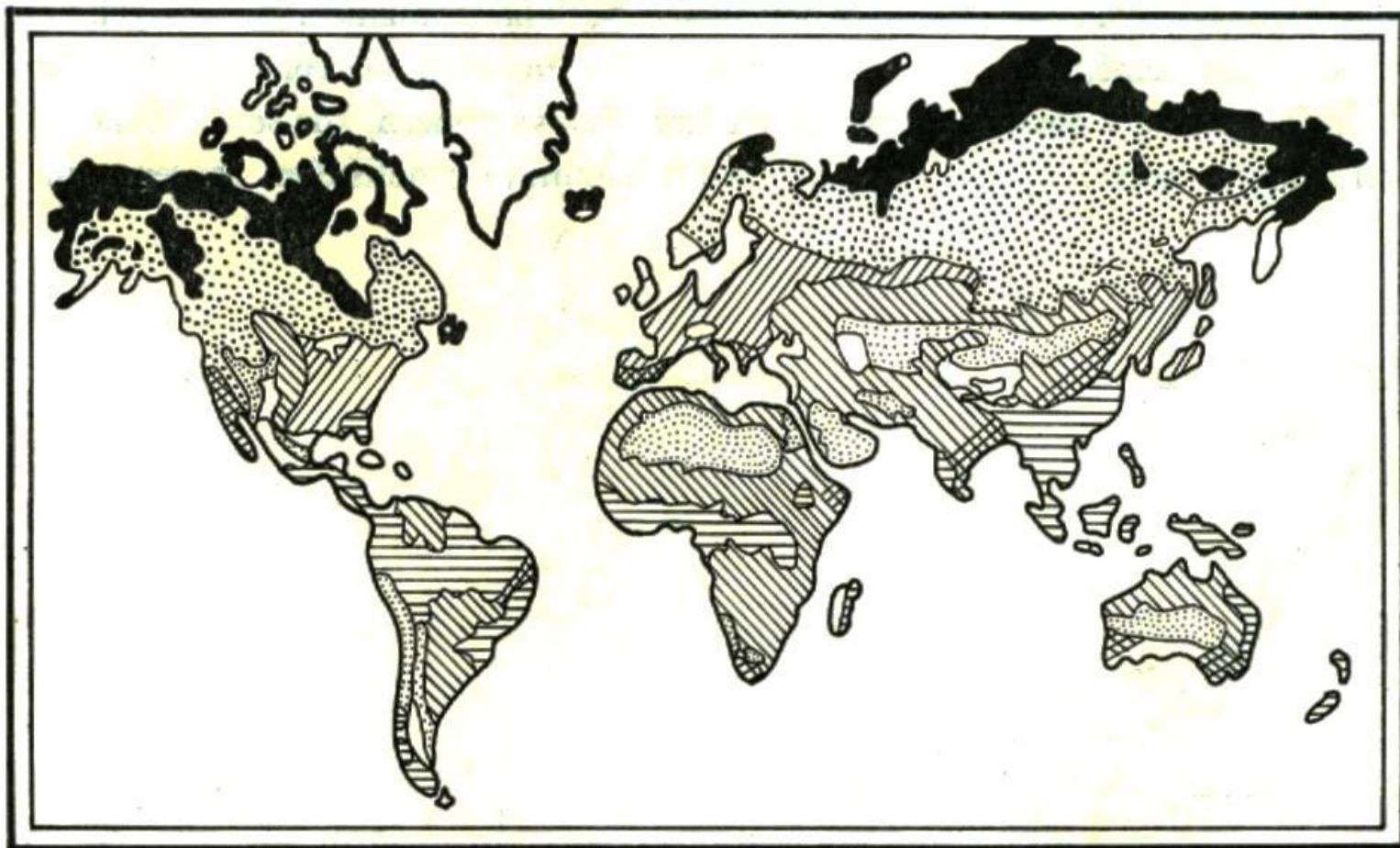

108/ Sekundární sukcese na plochách po odumřelé smrčcině v Krušných horách. Stadium s převládajícími hemikryptofyty: starčkem hajním — *Senecio nemorensis* a třtinou chloupkatou — *Calamagrostis villosa* (foto MICHÁLEK)

109/ Sekundární sukcese na úhorech v Českém krasu: osa x – stáří úhorů, osa y – hmotnost sušiny biomasy bylin, keřů a stromů, přerušovaná čára označuje předpokládaný průběh (orig. PRACH)

tundra

tajga

Silvaea

Hylaea

poušť

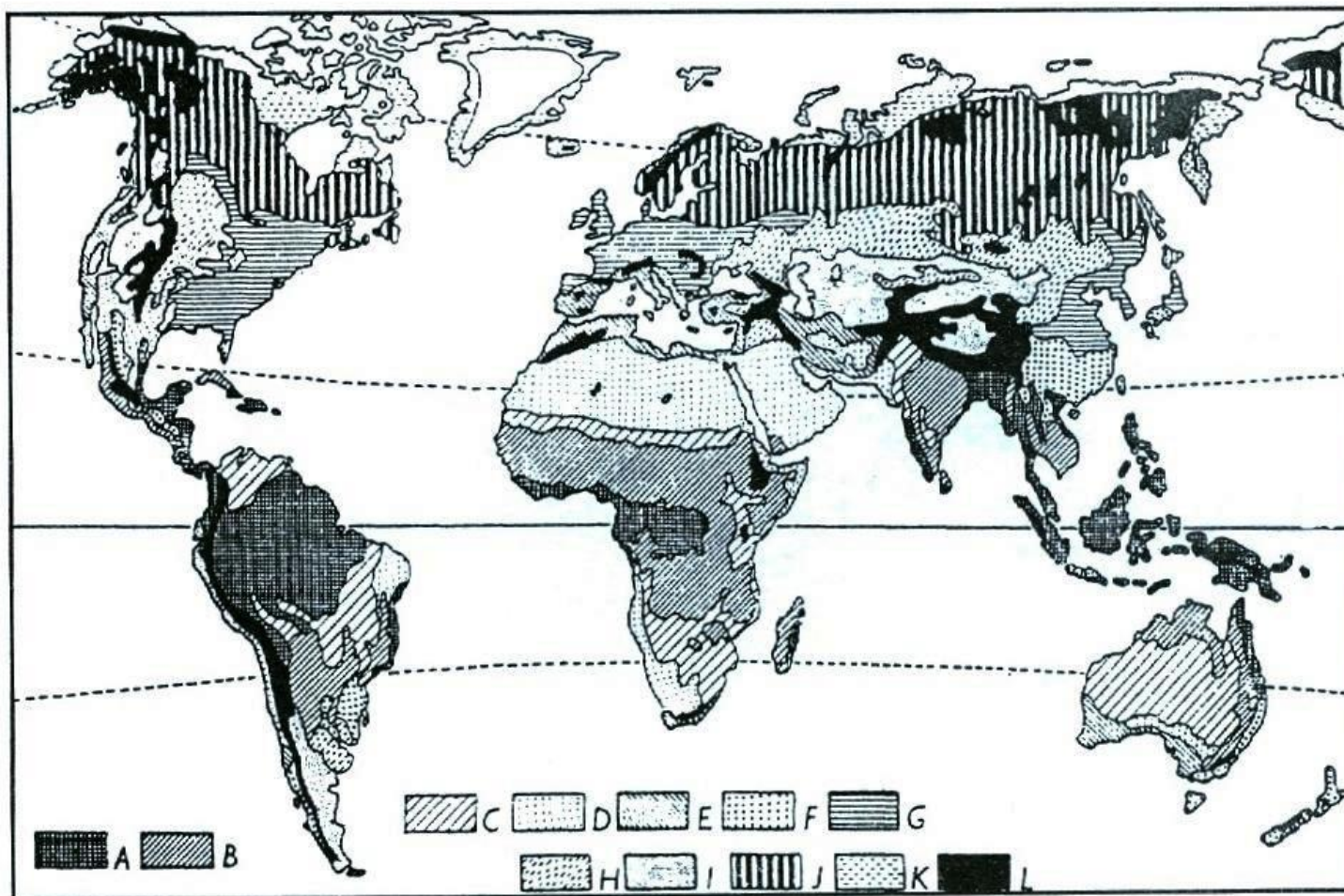

step

Skleraea

96. Mapa suchozemských biotů Země (podle TISCHLERA)

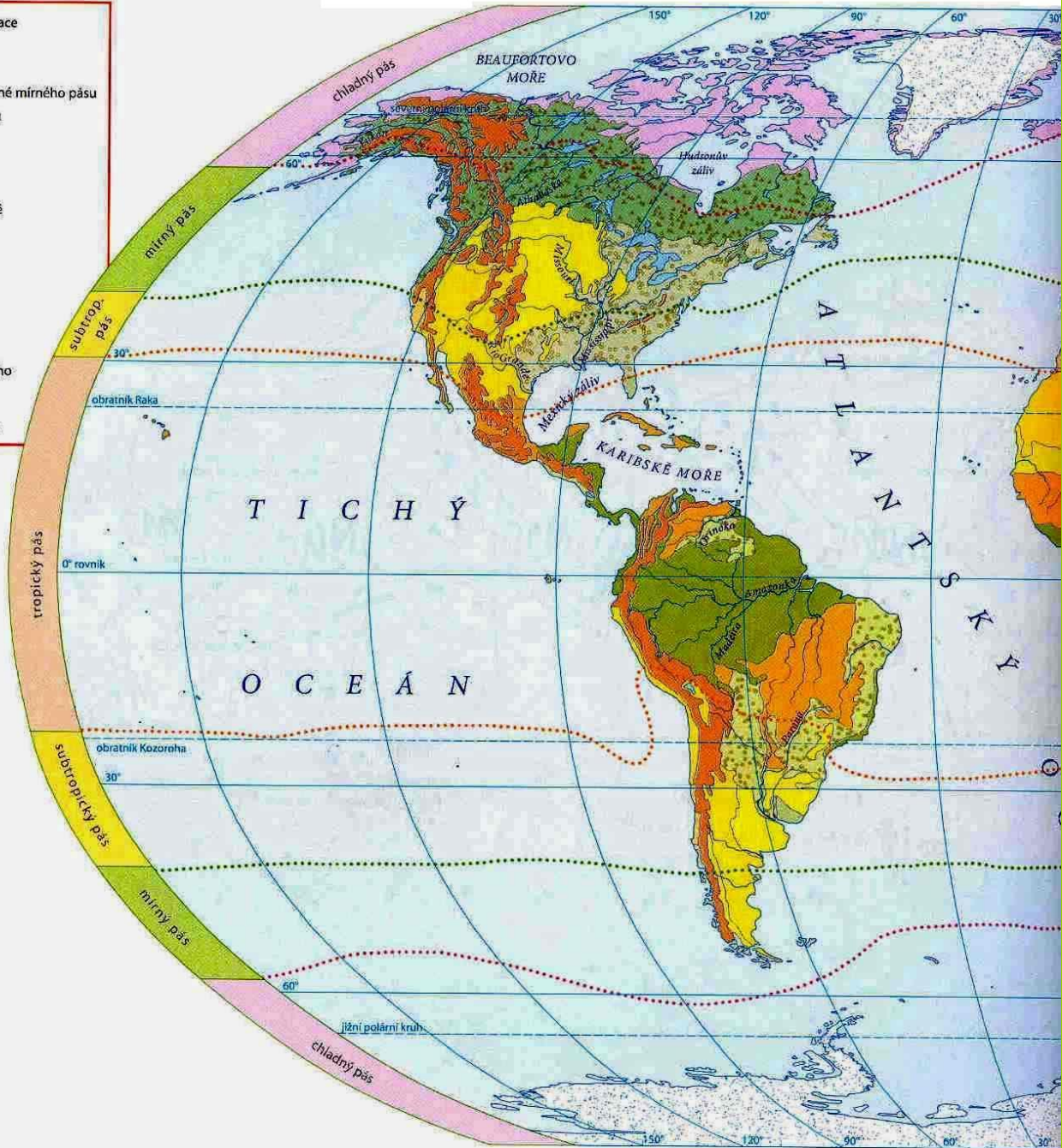

Obr. 99 Rozmístění nejdůležitějších zonobiomů na zemském povrchu; A – tropické deštné lesy, B – tropické poloopadavé a opadavé lesy, C – savany, D – tropické pouště a polopouště, E – tvrdolisté neopadavé lesy mírného klimatu, F – vlhké lesy, G – opadavé listnaté lesy, H – stepi, I – pouště a polopouště mírného pásma, J – tajga, K – tundra, L – horská (oreální) společenstva. Podle Waltera, z Hendrycha, 1984

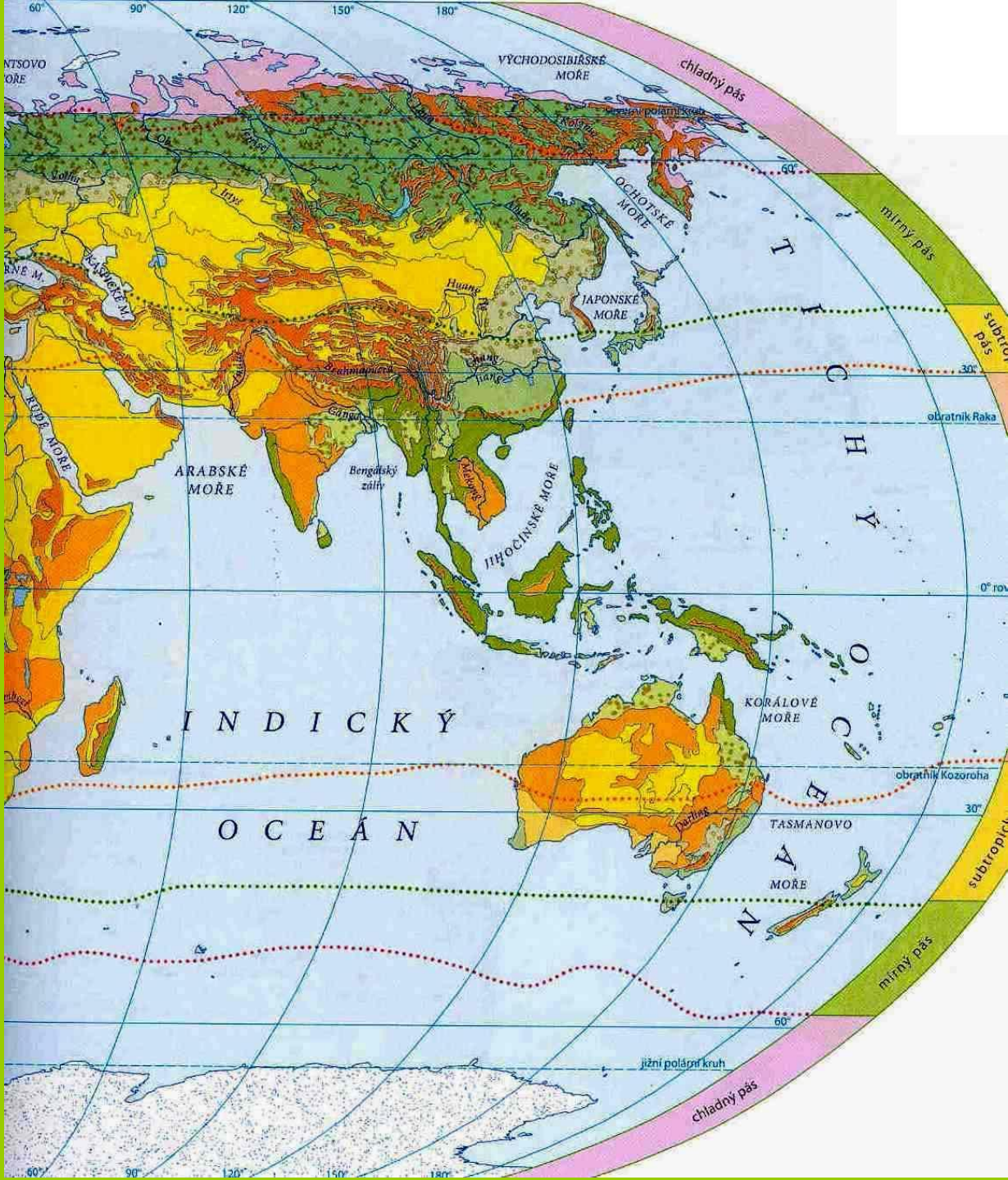
Šírková vegetační pásma

- alpská a vysokohorská vegetace
  - tundry a lesotundry
  - taiga
  - lesy listnaté, jehličnaté a smíšené mírného pásu
  - vegetace středomořského typu
  - lesostepi a stepi
  - savany a suché stepi
  - tropické deštné lesy
  - opadavé vlhké lesy monzunové subtropické a tropické
  - subtropické vždyzelené lesy
  - pouště a polopouště
  - trvale zaledněné oblasti
-
- hranice chladného a mírného klimatického pásu
  - hranice mírného a subtropického klimatického pásu
  - hranice subtropického a tropického klimatického pásu

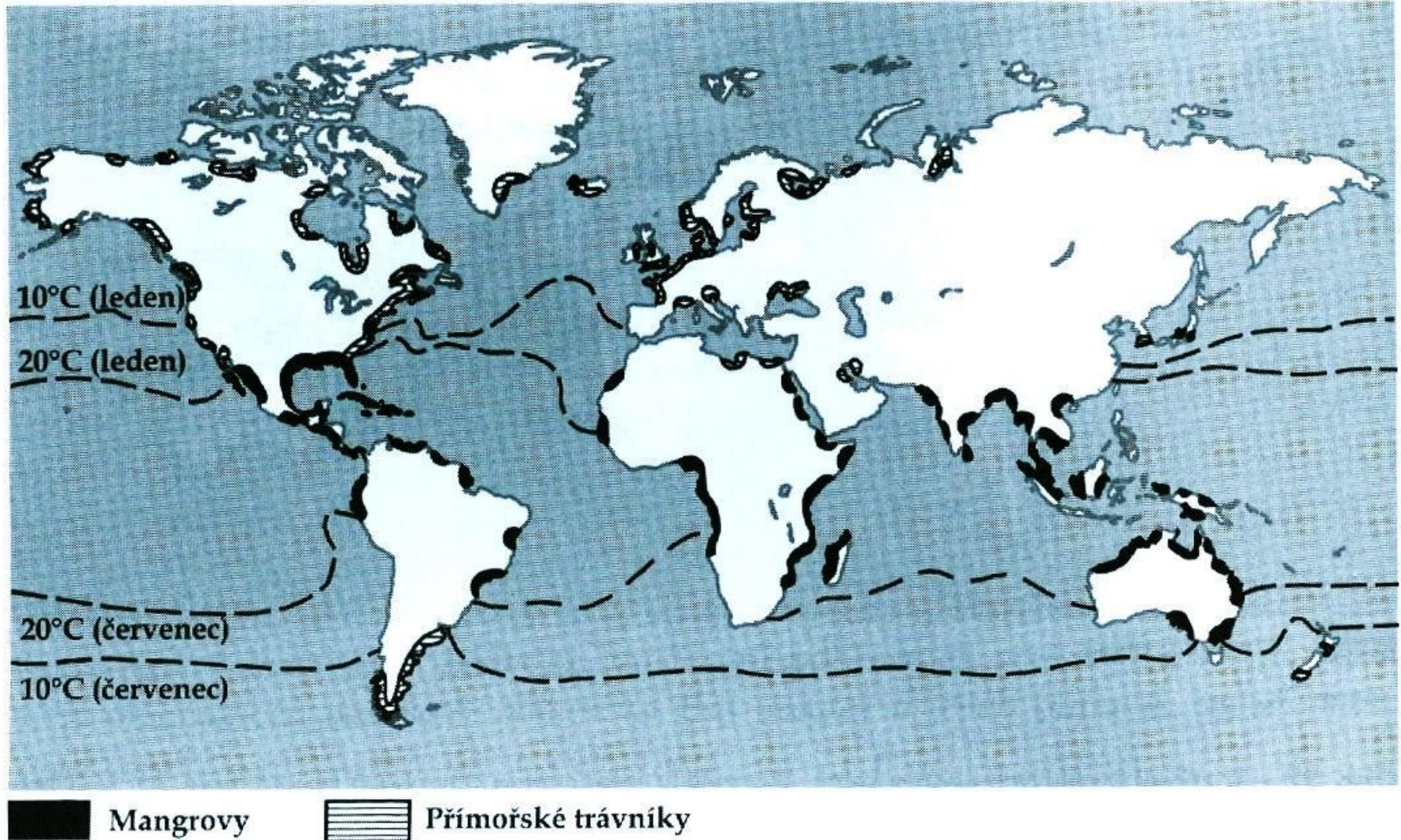
1 : 100 000 000

Zdroj:
školní
zeměpisný
atlas

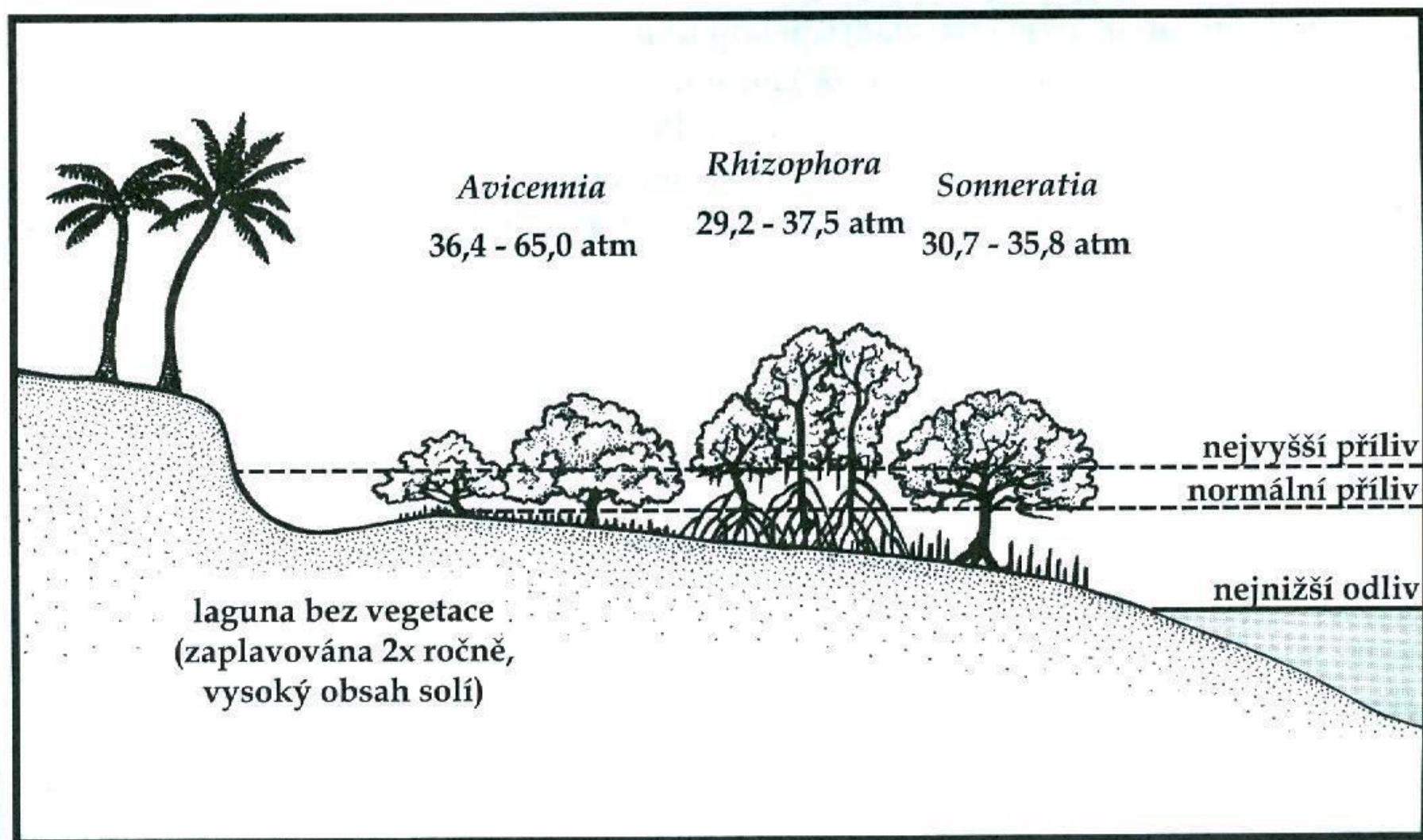

Pozn.: Evropu a Afriku oskenovanou nemám! ☹

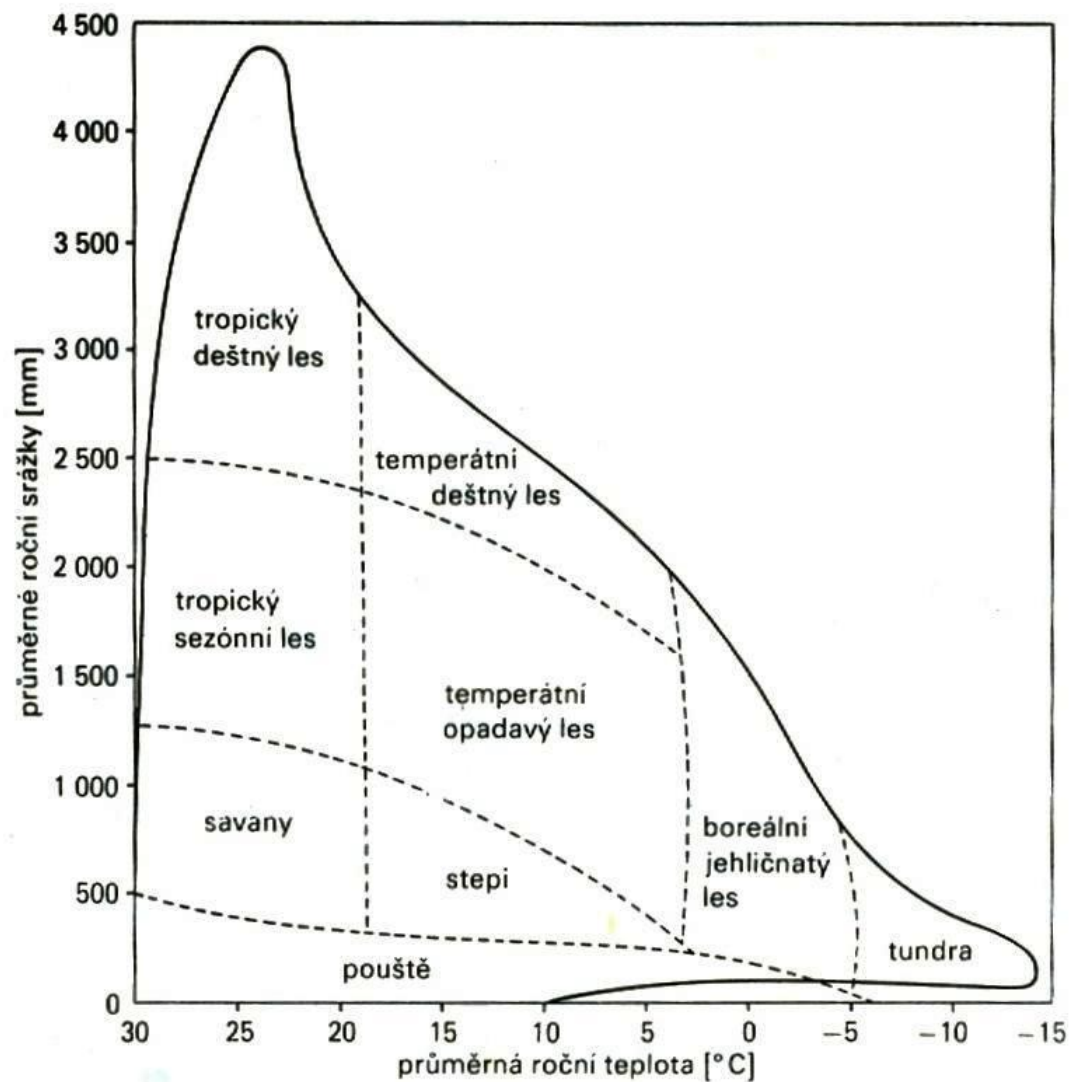
... Litoraea, tzn. mangrovy a říční delty (rákosiny) nebo i přímořské trávníky na mapách biomů často chybějí

Obr. 58 – Rozšíření mangrovů a rozsáhlejších přímořských trávníků. Upraveno podle Archibolda (1995).

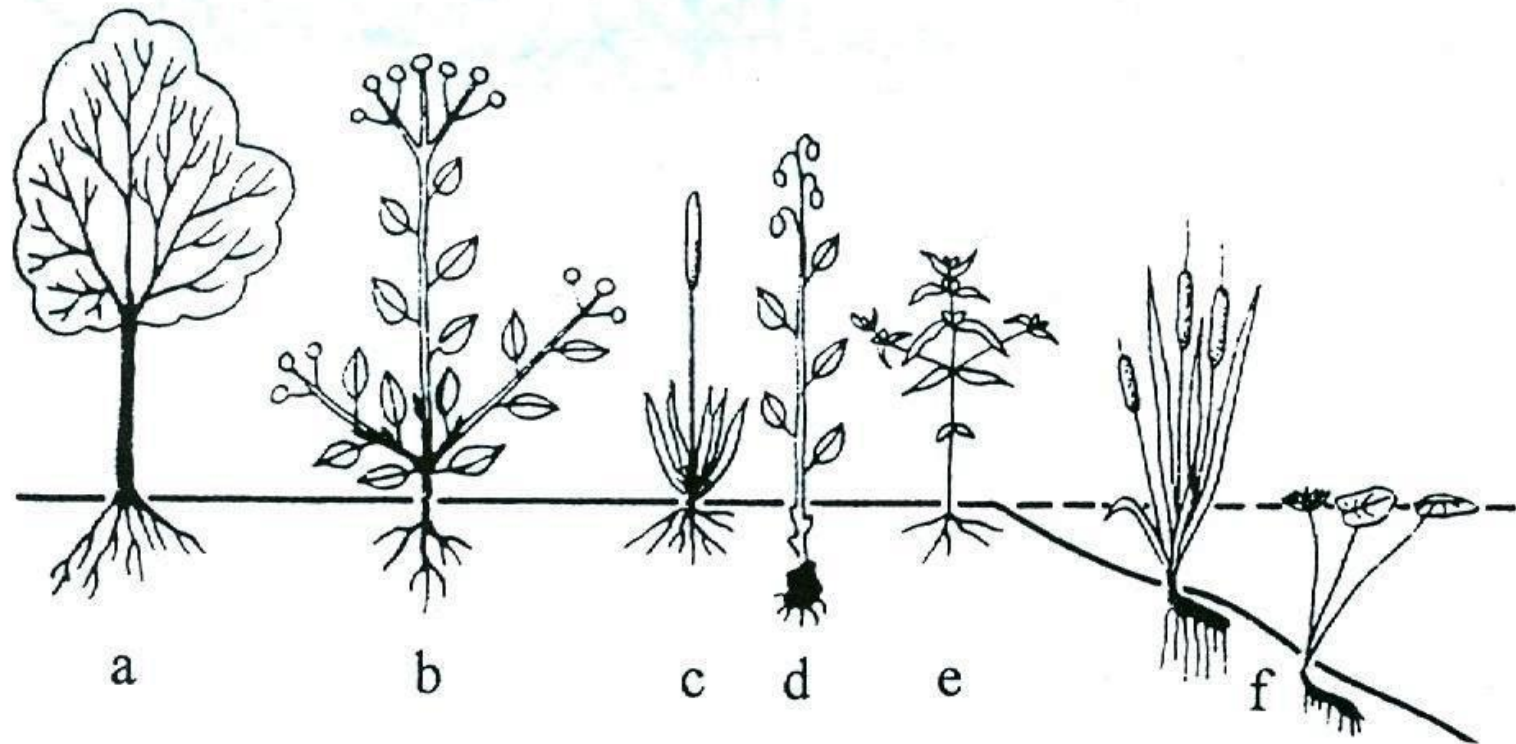

Obr. 59 – Profil mořského pobřeží s mangrovovými porosty. Vyznačeny jsou tři typické rody (ne všude se vyskytují všechny) a jejich schopnost převýšit osmotický tlak slané vody zvýšením osmotického tlaku buněčných šťáv (údaje v atmosférách). Upraveno podle Mitsche a Gosselinka (1986).

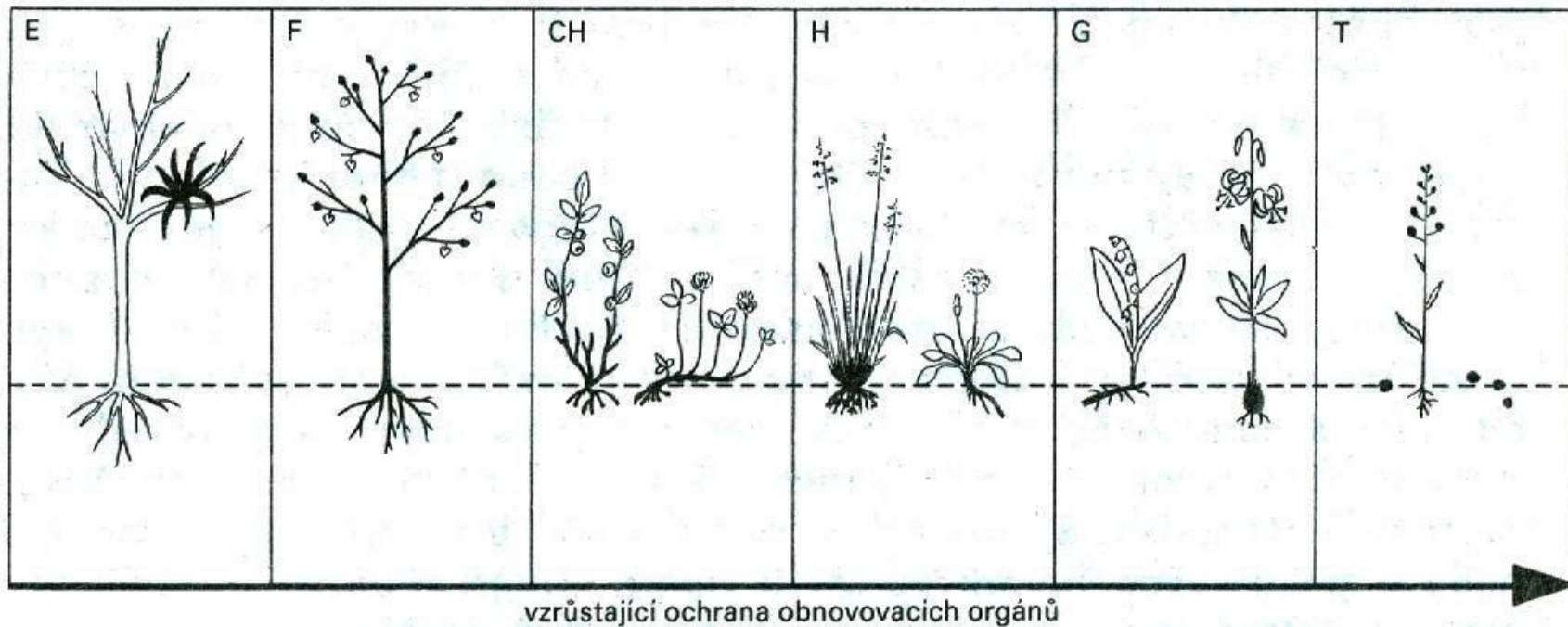

122/ Rozšíření biotů v závislosti na průměrném úhrnu ročních srážek a průměrných ročních teplotách (podle WHITTAKERA 1973)

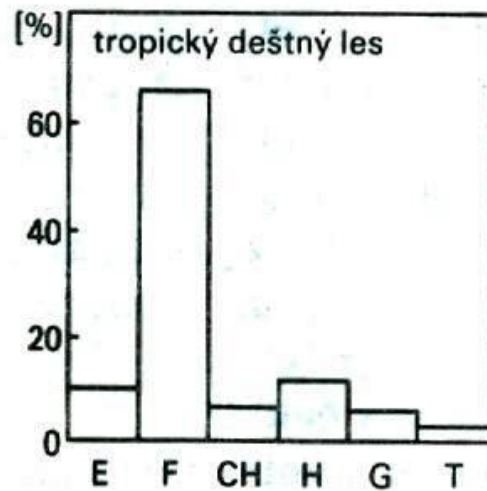
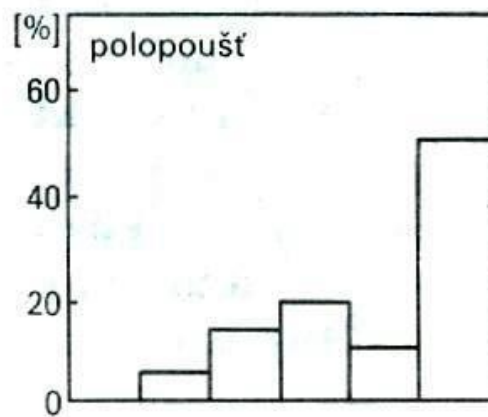
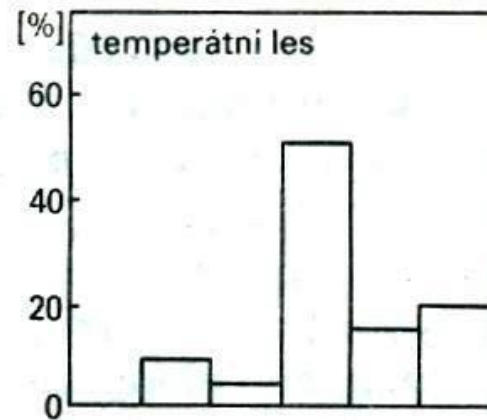
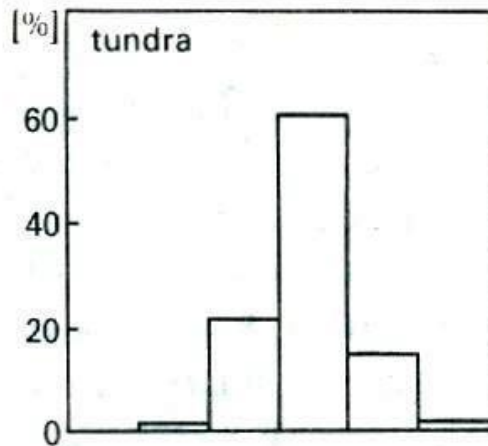
Rozdělení rostlin podle životních forem navrhl Raunkiaer v roce 1905 a později bylo mírně upraveno (obr. 69):

Obr. 69 Životní formy ve smyslu Raunkiaera; a – fanerofyt, b – chamaefyt, c – hemikryptofyt, d – geofyt, e – terofyt, f – hydrofyt. Podle Horníka a kol., 1986

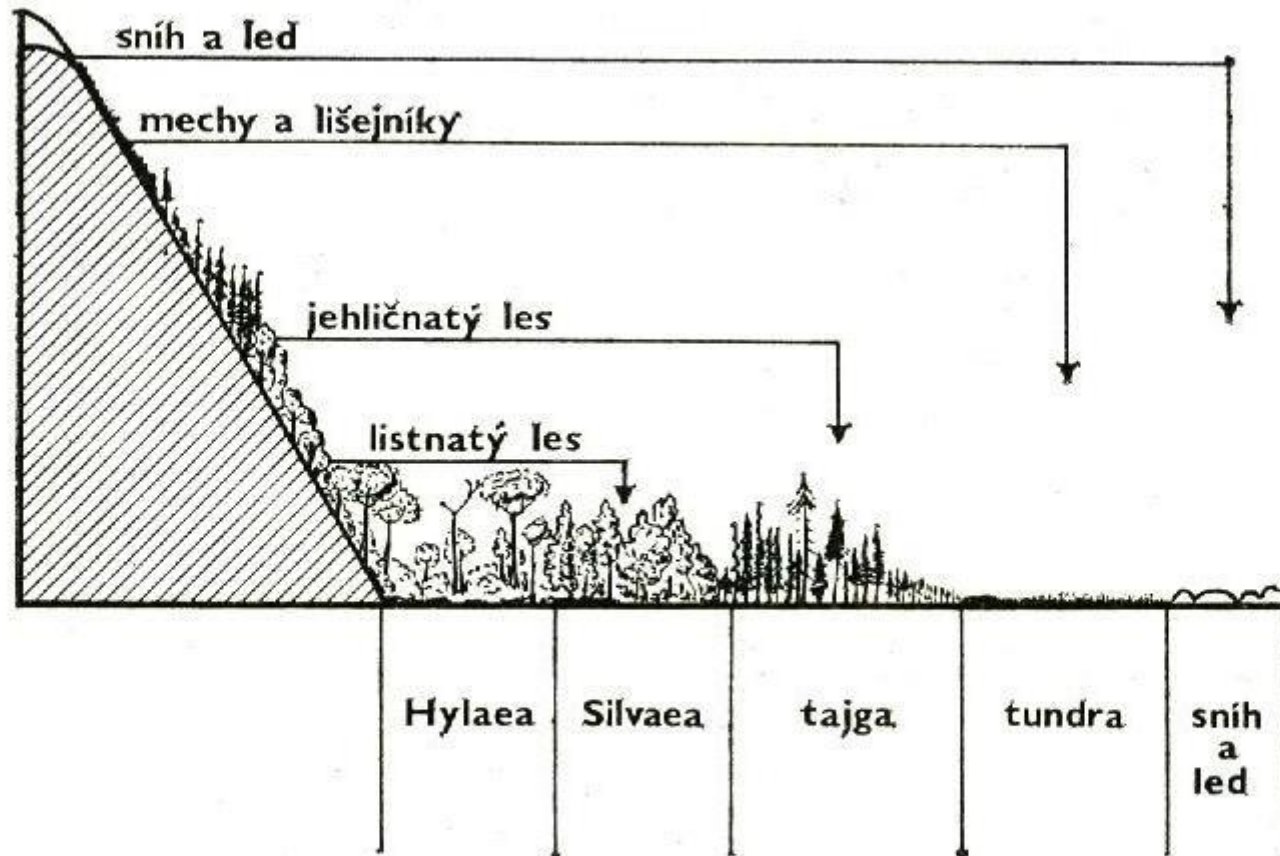
76/ Raunkiaerův systém základních životních forem rostlin. Tučně vyznačena poloha obnovovacích orgánů na rostlinách, které přežívají nepříznivé období: *E* epifyty, *F* fanerofyty, *Ch* chamaefyty, *H* hemikryptofyty, *G* geofyty (kryptofyty), *T* terofyty (podle SCHUBERTA 1984)

77/ Spektrum životních forem ve formacích různých zeměpisných šířek. Zkratky životních forem v textu

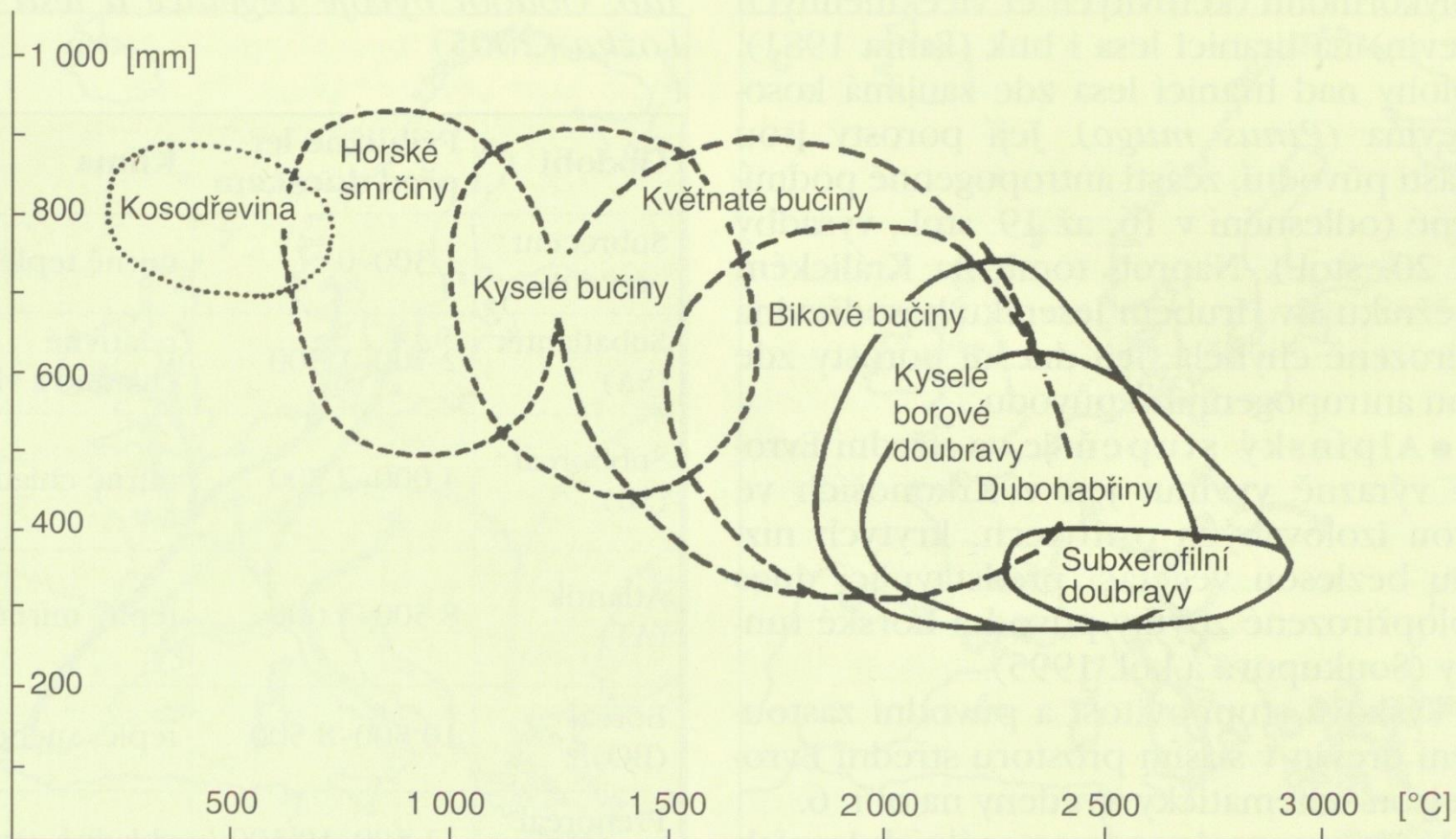

Azonální společenstva – orobiomy (= horské biomy)

97. Schéma horských biomů (podle BALOGHA)

3

◆ *Obr. 3 Rozsah výskytu přirozených lesních společenstev na území České republiky a Slovenska v závislosti na sumě teplot (součet průměrných denních teplot za rok) a srážek (množství srážek za rok v mm). Upraveno podle Matějky (1976)*

Zdroj: Živa 1/2007

Vegetační stupně v ČR

- Planární = nížina (150-210m)
- Kolinní = pahorkatina (210-500m)
- Suprakolinní = kopcovina (210-650m)
- Submontánní = vrchovina, podhůří (450-800m)
- Montánní = hornatina (750-1000m)
- Supramontánní = středohory (1000-1350m)
- Subalpinský = kleč (1200-1600m)
- Alpinský = velehory (1600-8000)

Azonální společenstva - pedobiomy

- Písčité substráty – psamofilní společenstva (psamofyty, psamobionti)
- Skalnaté substráty – petrofilní společenstva (petrofyty, petrobionti)
- Rašelinné substráty – tyrfofilní společenstva (tyrfofyty, tyrfobionti)

Použité zdroje:

- Laštůvka Z., Krejčová P.: Ekologie, Konvoj, Brno, 2000.
- Losos B. a kol.: Ekologie živočichů, SPN, Praha, 1985.
- Slavíková J.: Ekologie rostlin, SPN, Praha, 1986.